

V Bruseli 16. decembra 2023
(OR. en)

16892/23

LIMITE

ENER 703
CLIMA 656
TRANS 609
CONSUM 491
IND 695
ECOFIN 1392
FISC 300

**Medziinštitucionálny spis:
2023/0443(NLE)**

POZNÁMKA

Od: Výbor stálych predstaviteľov (časť I)
Komu: Rada
Č. dok. Kom.: 16136/23
Predmet: Návrh nariadenia Rady, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2022/2578, pokiaľ ide o predĺženie obdobia jeho uplatňovania.
– politická dohoda

ÚVOD

1. Komisia 28. novembra 2023 predložila návrh nariadenia Rady, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2022/2578, pokiaľ ide o predĺženie obdobia jeho uplatňovania¹.
2. Nariadením Rady (EÚ) 2022/2578 (ďalej len „nariadenie o mechanizme korekcie trhu“) sa stanovuje systém dočasných opatrení na zabránenie prudkým výkyvom nadmerne vysokých cien plynu v EÚ, ak neodrážajú ceny plynu na svetovom trhu. Dohodlo sa, že obchody na európskych burzách s plynom sa za určitých podmienok zastropujú na 180 EUR/MWh. Mechanizmus sa aktivuje, keď ceny vo virtuálnych obchodných bodoch EÚ prekročia určité úrovne a tieto ceny sú výrazne nad referenčnou cenou odrážajúcou globálne cenové trendy LNG.

¹ 16136/23.

3. Komisia navrhuje predĺžiť obdobie uplatňovania nariadenia o mechanizme korekcie trhu o jeden rok, teda do 31. januára 2025.
4. Vzhľadom na pretrvávajúci nedostatok dodávok plynu spolu s volatilitou cien spôsobenou krehkou rovnováhou na svetových trhoch s plynom sa takéto ciele a časovo obmedzené predĺženie považuje za potrebné na zabránenie nadmerne vysokým cenám energie počas zimnej sezóny 2023/2024. Malo by sa tiež uviesť, že v posúdeniach, ktoré vykonali orgán ESMA a agentúra ACER a neskôr Komisia, sa dospelo k záveru, že od nadobudnutia účinnosti nariadenia o mechanizme korekcie trhu neboli zaznamenané žiadne negatívne dosahy na bezpečnosť dodávok, toky plynu v rámci Únie ani finančnú stabilitu.

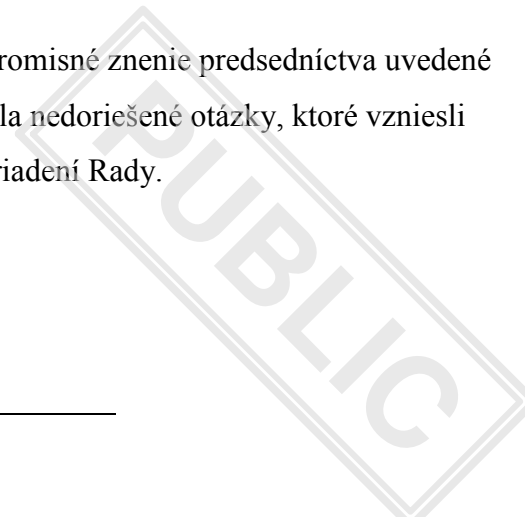
AKTUÁLNY STAV

5. O návrhu sa rokovalo na zasadnutiach pracovnej skupiny pre energetiku 5., 7. a 12. decembra 2023.
6. Predsedníctvo po zohľadnení pripomienok členských štátov predložilo prvú revíziu znenia² na účely výmeny názorov na zasadnutí Coreperu 15. decembra 2023.
7. Keďže revidované znenie by mohla akceptovať veľmi veľká väčšina členských štátov, predsedníctvo teraz predkladá znenie uvedené v prílohe k tejto poznámke s cieľom dosiahnuť politickú dohodu na nadchádzajúcom zasadnutí Rady TTE (energetika) 19. decembra 2023.
8. V texte sa v záujme jeho vylepšenia vykonalo niekoľko ďalších právno-lingvistických a štylistických zmien vrátane zosúladenia identických odôvodnení v troch nariadeniach týkajúcich sa núdzových situácií.
9. Zmeny oproti návrhu Komisie sú vyznačené **tučným písmom** a symbolom [...]. Nové zmeny v porovnaní s dokumentom ST 16186/23 (+ COR 1) sú vyznačené **tučným podčiarknutým písmom** a symbolom [...].

² 16186/23 + COR 1

ZÁVER

10. Vzhľadom na uvedené sa Rada vyzýva, aby kompromisné znenie predsedníctva uvedené v prílohe k tejto poznámke preskúmala, prerokovala nedoriešené otázky, ktoré vzniesli delegácie, a dosiahla politickú dohodu o tomto nariadení Rady.

NARIADENIE RADY (EÚ) 2023/...

Z ...,

ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2022/2578, pokiaľ ide o predĺženie obdobia jeho uplatňovania

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 122 ods. 1,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

keďže:

- (1) Nariadením Rady (EÚ) 2022/2578³ sa stanovuje dočasný mechanizmus korekcie trhu pre príkazy zadávané na obchodovanie s derivátmi spojenými s virtuálnymi obchodnými bodmi Únie (ďalej len „VTP“) s plnením o jeden mesiac až jeden rok. Mechanizmus korekcie trhu sa teda uplatňuje na akýkoľvek komoditný derivát obchodovaný na regulovanom trhu, ktorého podkladovým aktívom je transakcia s plynom v ktoromkoľvek VTP v Únii.

³ Nariadenie Rady (EÚ) 2022/2578 z 22. decembra 2022, ktorým sa zavádza mechanizmus korekcie trhu na ochranu občanov Únie a hospodárstva pred nadmerne vysokými cenami (Ú. v. EÚ L 335, 29.12.2022, s. 45, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2578/oj>).

- (2) Mechanizmus korekcie trhu sa má aktivovať, keď nastane prípad korekcie trhu, t. j. keď zúčtovacia cena derivátu Title Transfer Facility (ďalej len „TTF“) s plnením v nasledujúcom mesiaci uverejnená spoločnosťou ICE Endex B.V. (v **Holandsku**) presiahne 180 EUR/MWh a je o 35 EUR vyššia ako referenčná cena počas troch pracovných dní. [...] V nariadení (EÚ) 2022/2578 sa stanovuje dynamický ponukový limit, podľa ktorého by organizátori trhu [...] **pri výskyte prípadu korekcie trhu** [...] **nemali** prijímať a účastníci trhu by **nemali** zadávať pokyny na deriváty s cenami, ktoré prevyšujú referenčnú cenu, ktorú uverejnila Agentúra **Európskej únie** pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky (ďalej len „ACER“)⁴ v predchádzajúci deň, o 35 EUR/MWh.
- (3) [...] Európsky orgán pre cenné papiere a trhy (ďalej len „ESMA“)⁵ a **agentúra ACER** vo svojich správach o posúdení účinkov uverejnených 1. marca 2023 v súlade s článkom 8 nariadenia (EÚ) 2022/2578 [...] analyzovali niekoľko ukazovateľov s cieľom posúdiť vplyv mechanizmu korekcie trhu od nadobudnutia účinnosti uvedeného nariadenia. Orgán **ESMA** [...] a agentúra **ACER** [...] dospeli k záveru, že mechanizmus korekcie trhu nebol aktivovaný a až do uverejnenia ich správ nedošlo k žiadnym negatívnym dosahom na bezpečnosť dodávok, [...] toky **plynu** v rámci Únie [...] alebo **finančnú** stabilitu.
- (4) Na základe ukazovateľov, ktoré orgán [...] **ESMA** a agentúra **ACER** [...] analyzovali vo svojich správach z 1. marca 2023, Komisia rozšírila analýzu s cieľom posúdiť vývoj na trhu [...] **počas obdobia, ktoré nasledovalo po období, ktoré sa analyzovalo v správach**. Nezistili sa žiadne negatívne dosahy od nadobudnutia účinnosti nariadenia (EÚ) 2022/2578 a mechanizmus korekcie trhu sa nikdy neaktivoval.

⁴ [...] [...]

⁵ [...]

- (5) Pri zaistovaní bezpečnosti dodávok energie v Únii však pretrvávajú vážne ťažkosti. Celosvetová situácia na trhu s plynom zostáva veľmi napätá. Ceny plynu sú stále výrazne vyššie **ako pred začiatkom krízy v Európe po tom, ako Rusko začalo využívať energiu ako zbraň a začalo útočnú vojnu proti Ukrajine**, čo má nevyhnutné dôsledky na kúpnu silu občanov Únie a na konkurencieschopnosť podnikov Únie.
- (6) Volatilita trhu s **plynom** je takisto dôsledkom napätia na trhu vyplývajúceho z geopolitických rizík a pre hospodárstvo Únie predstavuje ďalšie riziko. Prípady výraznej volatility cien pozorované v lete a na začiatku jesene 2023, keď došlo v priebehu niekoľkých týždňov k nárastu cien o vyše 50 %, sú dôkazom, že trhy sú stále nestabilné a ostávajú zraniteľné aj voči relatívne malým otrasom na strane dopytu a ponuky, o čom svedčí vývoj cien po nedávnych udalostiach, ako bol napríklad štrajk v austrálskych zariadeniach na skvapalnenie zemného plynu (skvapalnený zemný plyn – LNG) alebo poškodenie plynovodu Balticconnector. Prebiehajúca kríza na Blízkom východe predstavuje ďalšie významné geopolitické riziko s možným vplyvom na ceny a dodávky plynu.
- (7) Svetové trhy s plynom sú v súčasnosti veľmi napäté a očakáva sa, že to tak ešte nejaký čas zostane. Svetové dodávky LNG v posledných dvoch rokoch rástli len miernym tempom v dôsledku obmedzených prírastkov kapacity skvapalňovania, výpadkov v rámci veľkých vývozných zariadení a poklesu dodávok zemného plynu do zariadení na skvapalňovanie zemného plynu. Významné **nové[...]** kapacity skvapalňovania zemného plynu sa **[...]majú uviesť do prevádzky** až v priebehu roka 2025. **Očakáva sa preto**, že v najbližšej budúcnosti sa nepodarí dosiahnuť stabilnú rovnováhu na trhu.

- (8) Navyše, v uplynulom roku sa v dôsledku výrazného zníženia dovozu ruského potrubného plynu značne znížila dostupnosť dodávok plynu do Únie v porovnaní so situáciou pred krízou. Pri súčasnej úrovni dovozu plynu sa očakáva, že do Únie sa v roku 2023 dovezie približne 20 miliárd m³ potrubného plynu z Ruska, čo je približne o 110 miliárd m³ menej ako v roku 2021. Pretrváva preto vážne riziko, že v krátkodobom časovom horizonte dôjde v Únii k nedostatku plynu. Vzhľadom na súčasné napäté trhové podmienky môžu ceny opäť prudko stúpnuť z dôvodu nepredvídateľných udalostí a náhlych otrasov, ako je oživenie ázijského dopytu po LNG, [...] **čím** by sa mohla znížiť dostupnosť plynu na svetovom trhu s plynom; extrémne poveternostné podmienky, ktoré by mohli negatívne ovplyvniť výrobu elektriny v prečerpávacích vodných elektrárňach [...] a v jadrových elektrárňach, čo by si vyžiadalo vyššiu mieru využívania výroby elektriny v plynových elektrárňach, a z dôvodu ďalších možných prerušení dodávok plynu vrátane úplného zastavenia dovozu plynu z Ruska alebo ďalších narušení kritických infraštruktúr, [...] **ako** bola sabotáž plynovodu Nordstream 1 v septembri 2022 [...] **alebo** poškodenie plynovodu Balticconnector v októbri 2023.
- (9) V dôsledku pretrvávajúcich vážnych ťažkostí je celá Únia vystavená rizikám nedostatku energie a vysokých cien energie. Výška cien plynu by mohla **mať negatívny** dosah [...] na [...] hospodársku situáciu v **Únii**, konkurencieschopnosť **jej** priemyslu a [...] kúpnu silu jej **občanov**.

- (10) Strach z nedostatku môže za týchto podmienok, a najmä v situácii závažných geopolitických rizík s možným vplyvom na ceny plynu, vyvolať rozsiahle reakcie, ktoré môžu mať vážne dôsledky pre ceny **plynu**. Vzhľadom na súčasnú napätú rovnováhu medzi ponukou a dopytom by aj mierne narušenie dodávok plynu mohlo dramaticky ovplyvniť ceny plynu a spôsobiť závažné a trvalé škody hospodárstvu a občanom Únie.
- (11) V čase vrcholiacej krízy Únia prijala silnú a koordinovanú reakciu s cieľom chrániť svojich občanov a hospodárstvo pred nadmerne [...] **vysokými** cenami a zabezpečiť, aby sa plyn cez hranice dostal k všetkým spotrebiteľom, ktorí ho potrebujú, a to aj v situáciách jeho nedostatku. Reakcia Únie podľa plánu REPowerEU⁶, **ktorý Komisia oznámila vo svojom oznámení z 18. mája 2022**, a následné iniciatívy vrátane opatrení stanovených v nariadení (EÚ) 2022/2578 prispeli k zlepšeniu situácie. Ak by sa tieto opatrenia prestali uplatňovať, [...] stabilizovaný, [...] **ale** krehký stav, **ktorý** Únia dosiahla, **by bol ohrozený** [...] a **znížila by sa** [...] odolnosť voči možným budúcim udalostiam a náhlym otrasom.

⁶[...]

(12) Keďže Únia je jednotný trh a TTF v **Holandsku** sa bežne považuje za „štandardný“ zástupný ukazovateľ cien pre **európske** trhy s plynom, vysoké ceny plynu pri derivátoch spojených s TTF by mali vážne následky vo všetkých členských štátoch, hoci ich miera by sa zrejme v jednotlivých členských štátoch **líšila**. Deriváty spojené so všetkými inými VTP v Únii by takisto mali ostať zahrnuté do rozsahu predĺženia **obdobia uplatňovania** nariadenia (EÚ) 2022/2578, aby sa zabránilo prípadnému presunu obchodovania na deriváty spojené s inými VTP, čo by mohlo viesť k narušeniu energetických alebo finančných trhov Únie. Mechanizmom korekcie trhu sa posilňuje solidarita Únie tým, že mechanizmus predchádza nadmerným cenám plynu, ktoré sú pre mnohé členské štáty neudržateľné čo i len na krátke časové obdobie. Mechanizmus korekcie trhu môže pomôcť zabezpečiť, aby plynárenské podniky [...] vo všetkých členských štátoch mohli v **duchu solidarity medzi členskými štátmi** nakupovať plyn za primerané ceny [...].

[...](13[...]) S ohľadom na skutočnosť, že platnosť nariadenia (EÚ) 2022/2578 sa skončí 31. januára 2024, predĺženie obdobia jeho uplatňovania predstavuje núdzové opatrenie v duchu solidarity medzi členskými štátmi, ktorého cieľom je reagovať na pretrvávajúce vážne ťažkosti s dodávkami energie, [...] **ktoré so sebou prinášajú riziko bezprostrednej krízy a nadmerné vysokých cien.**

- (14[...]) Predĺženie obdobia uplatňovania nariadenia (EÚ) 2022/2578 je [...] **okrem toho** v súlade s plánom REPowerEU, ktorého cieľom je ochrana občanov Únie a jej hospodárstva pred nadmernými cenami a nedostatkom dodávok energie.
- (15[...]) Toto nariadenie by malo nadobudnúť účinnosť 1. februára 2024, aby sa zabezpečila neprerušená ochrana pred nadmerne vysokými cenami počas celej zimnej sezóny 2023/2024.
- (16[...]) [...] **Predĺženie** by malo byť dočasné a malo by byť účinné do konca [...] **31.** januára 2025. [...] **Je nevyhnutné a primerané vzhľadom na pretrvávajúcu povahu závažných ťažkostí a rizík, pokiaľ ide o bezpečnosť dodávok plynu a ceny plynu v Únii,** [...] ako aj **vzhľadom na** súčasnú neistú situáciu.
- (17[...]) Keďže cieľ tohto nariadenia nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale ho možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie uvedeného cieľa.
- (18[...]) Nariadenie (EÚ) 2022/2578 by sa preto malo zodpovedajúcim spôsobom zmeniť,

PRIJALA TOTO NARIADENIE:

Článok 1

Zmena nariadenia (EÚ) 2022/2578

V článku 12 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2022/2578 sa druhá veta nahrádza takto:

„Uplatňuje sa do 31. januára 2025.“

Článok 2

Nadobudnutie účinnosti [...]

Toto nariadenie nadobúda účinnosť 1. februára 2024.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V [...]

Za Radu

predseda/predsedička